

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/737
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.12.2025/59
Karar Numarası : 2025/826
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : İncek 2. Etap Toplu Konutları Sitesi Yönetimi
Muhatap Vekili/ Vasisi : Av. ...
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, oturdukları sitenin yönetimi tarafından başvuranın sağlık, servet ve felsefi ve siyasi görüş, reşit olmayan oğlunun ise yaş temelinde ayrımcılık yasağına maruz bırakıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde ve eklerinde özetle:

a. İncek TOKİ 2. Etap Sitesinde oturduğunu, 31/1/2025 tarihinde saat 17:30 civarında oğlu ... ve 4 arkadaşının okul çıkışında sosyal tesise gelerek spor yapmak istediklerini, tesis girişinde önce galoş giymedikleri için azarlandıklarını, sonrasında tesis yöneticisi ...'nın çalışanlarına “*Bakın bakalım giriş hakları var mı?*” talimatını verdiğini, bu şekilde engelleyemeyince “*Durun bakalım siz burada mı oturuyorsunuz?*” sorusunu yönelttiğini, oğlunun sitede oturduğunu ve yanındakilerin arkadaşları olduğunu belirtince misafirlerin tesise giriş yapmayacaklarının belirtilerek geri çevrildiklerini, oğlunun “*Bu arkadaşlar da bizde kalıyor, onları kaydedin*” deyince “*Şu anda yönetim yok, kaydetmemiz imkansız*” denildiğini, oğlunun ısrar etmesi üzerine güvenlik çağrılacağı tehdidinde bulunulduğunu, çocukların bunun üzerine paniğe kapılıp dışarı çıktıklarını, oğlu tarafından aranması üzerine tesise gelerek içeri alınmama gerekçesini öğrenmek istediğini, kısa zamanda olayın tartışmaya döndüğünü, Sitede Denetim Kurulu üyesi olduğunu öğrendiği ...'nın tartışmayı sürdürdüğünü, o sırada üç kadının gelerek çocukların ergen psikolojisi içinde olduklarını ve taşkın hareketlerinden dolayı içeri almak istemediklerini belirttiklerini, ..., ... ve diğer üç kadın tarafından çocuğun tarafını tuttuğu ve yanlışlarını görmediği suçlamasının yöneltildiğini, bunun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

üzerine kendisine sözleşme metninde tesislere kimlerin girebileceği ile ilgili hükmün gösterildiğini, kendisinin ise ilgili hükmün misafir girişine engel oluşturmadığını, ayrıca kimsenin bir konut sahibini güvenlikle dışarı attırma yetkisinin bulunmadığını söylediğini, ardından ilgili yöneticinin güvenliğin çağrılacağına ilişkin beyanda bulunmadığını belirttiğini, bu sırada üç kadının gelerek olaya şahit olduklarını ve güvenliğin çağrılacağına ilişkin beyanda bulunulmadığını, çocukların yalan söylediğini beyan ettiklerini, tesise geldiği zamanlarda çok sayıda misafir geldiğini görmesine karşın kendisine verilen cevapta eskiden misafir girişine izin verilirken artık kesinlikle verilmediğini belirttiğini, tüm bu olayların çocuğu ve arkadaşları ergen olduğu için yaşandığını, bu sebeple tesis yöneticisinin yaş temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini,

b. Site Yönetiminin tesise girebilmek için sağlık raporu getirilmesini zorunlu kıldığını, bu isteğin her şeyden önce Anayasa, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca kişisel verilerin gizliliği ilkesine aykırı olduğunu, zira sağlıkla ilgili bilgilerin korunması gerekli veriler arasında sayıldığını, sağlık raporunun niçin istendiğinin belli olmadığını, kişilerin sağlık durumuna göre tesisten faydalanmasının engellenemeyeceğini, bunun yasal bir dayanağının ve makul gerekçesinin bulunmadığını, bununla birlikte hangi sağlık durumunun spor salonuna girilmesini engelleyeceği yönünde açıklama yapılmamasının da herhangi bir sağlık sorunu olan kişinin spor salonuna girmesinin engelleneceği anlamına geldiğini ve bunun orantısız olduğunu, sonuç olarak giderlerini diğer Site sakinleriyle ortaklaşa ödemesine rağmen gerekçesi açıklanmadığı için sağlık raporu sunmadığından tesise alınmamasının sağlık yönünden ayrımcılık ihlali teşkil ettiğini, sağlık raporu verenlerin tesisi kullanabildiğini, öte yandan bir sağlık raporu götürdüğünde -varsa- hastalıkları nedeniyle getirilecek sınırlamaların bir başka ayrımcılık yasağını oluşturacağını zira herhangi bir rahatsızlığı olmasının basit de olsa bir spor yapmasına engel olmayacağını ancak hakları kısıtlandığı için o aşamada hangi yasaklar uygulanacağını bilemediğini,

c. Site Yönetiminin sözlü beyanlarına göre, sitede oturmayanların sosyal tesise girişlerini engellemek için sosyal tesise girişte “ikamet belgesi getirme zorunluluğu” koyduğunu, oysa bu yasağın Yönetim Planı’nın 35’inci maddesinin (e) bendinde düzenlenen “Sosyal tesislerden, her kat maliki, bağımsız bölümlerdeki kiracılar ve oturma (Sükna) hakkı sahipleri kullanma ve faydalanma hakkına sahiptir.” biçimindeki hükme açıkça aykırı olduğunu, öte yandan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 19’uncu maddesindeki “Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz.” hükmünün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının birden fazla konutu mülk edinmelerine engel olmadığını, “İkametin tekliği ilkesi” gereğince her bir vatandaşın sadece bir ikamet yerinin olabildiğini, ama aynı vatandaşın dilediği sayıda konutun maliki olabildiğini, Site Yönetiminin sadece ikamet edenlerin sosyal tesisten yararlanabileceklerini kural haline getirmekle servet durumu yönünden ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini çünkü bu uygulamaya göre ülkede tek bir konutu olup sitede ikamet edenlerin sosyal tesisten yararlanma hakkına sahip olduğunu, birden fazla konutu olup ikamet yeri diğer konutu olanların sosyal tesisten yararlanmadığını, bu durumda servet sahibi olanların, servet sahibi olmaları nedeniyle karşılığını almadıkları bir hizmetin bedelini ödemek zorunda kaldıklarını,

ç. Site Yönetiminin felsefi ve siyasi görüş temeline dayalı iki ayrımcılık daha yaptığını, öncelikle Kurul biçimindeki örgütlenmelerde genellikle alınan kararları uygulamak üzere Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulunun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kararlarının denetlenmesi amacıyla Denetim Kurulu oluşturulduğunu, yukarıda aktardığı olaylar sırasında ...'nın yönetim adına hareket ettiğini, olaylar sırasında her defasında oralarda bulunan ve yönetici lehine şahitleri olay yerine getiren ...'nın Denetim Kurulu üyesi olduğunu ancak bu kişilerin karı-koca olduğunu, eşlerden birinin yönetimde diğerinin Denetim Kurulunda olmasının en azından “etik” olmadığını, bu tür bir denetçi tarafından eşinin icraatları konusunda hazırlanacak rapora itibar etmenin olanaksız olduğunu, bunun sonucu olarak yönetimin birçok keyfi engel oluşturarak kendilerine biat eden, kendi görüşlerine yakın kişileri tesisten olabildiğince yararlandırması ve istenmeyen kişilere aidat ödetirilip haklarının engellendiğini,

d. Sosyal tesislere girişte kurulan yeni sistemle içeri girebilmek için akıllı telefonlara bir program yüklemek ve daha sonra her girişte üretilecek QR kodunu oluşturup makineye tanıtmak gerektiğini, kendi dünya görüşüne göre akıllı telefonların tüketim toplumunun simgeleri ve etkinlik araçları olduğunu, emperyalist ülkelerin tüketim çılgınlığını körüklemek, ideolojilerini yaygınlaştırmak için akıllı telefonları bir araç olarak kullandıklarını, bu yüzden akıllı telefon kullanımını bireysel olarak reddettiğini, tesise girebilmek için akıllı telefon kullanmak zorunda bırakılmasının tarafına felsefi ve siyasi görüş temelinde dayalı olarak ayrımcılık yapıldığı anlamına geldiğini ve bu nedenle uygulamanın derhal kaldırılması gerektiğini, sadece telefona belirtilen programı yükleyemediklerinden dolayı tesise gidemeyenler bulunduğunu,

e. Aynı şekilde aidat ödemesi için yakın zamanlara kadar Emlak Yönetim sistemi üzerinden sadece kullanıcı adını ve şifresini girerek ödeme yaptığını, dünyanın her yerinden 3-5 dakika içinde ödeme yapmasını sağlayan bu sistemden vazgeçilerek yeni bir uygulamaya geçildiğini, yeni sistemin tüketim çılgınlığını kamçılayan kampanyalar ve reklamlarla dolu olduğu gibi ödemelerde %5 gibi adeta bir tefeci faizi talep ettiğini, ilgililere konuyu ilettiğinde EFT ile gönderim yapabileceğinin söylendiğini, kredi kartı ile ödeme yapma olanağı varken nakit ödeme yapma seçeneğini kullanmak istemediğini, öte yandan kartla ödeme yapmak isterse Site Yönetimine gelerek ödeme yapabileceğinin söylendiğini, bilgisayarının başında 3-5 dakika içinde ödeme olanağı varken ödeme için 30-50 dakika ayırmasına ihtiyaç olmadığını, daha önce daha sorunsuz işleyen bir sistem varken, hizmeti alanların aleyhine olan daha geri bir hizmet kullanmanın bir gerekçesinin olamayacağını ifade ederek servet, yaş, sağlık ve siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini,

iddia etmektedir.

3. Muhatap İncek 2. Etap Toplu Konutları Sitesi Yönetimi vekili Av... sunmuş olduğu yazılı görüşte;

a. Sitenin toplu yapı niteliğinde olduğunu, 1585 konut, 35 blok, 3 büfe ve 1 sosyal tesisten oluştuğunu, her blokta blok kat malikleri tarafından seçilen bir temsilci (blok yöneticisi) ve bir denetçi bulunduğunu, blok temsilcilerinin Toplu Yapı Temsilciler Kurulunu oluşturduğunu, Toplu Yapı Temsilciler Kurulu tarafından 3'er kişiden oluşan Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulunun seçildiğini,

b. Sitenin 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu (KMK) ile İncek 2.Etap Toplu Konutları Yönetim Planı hükümleri çerçevesinde insan hakları ve eşitlik kurallarına, Anayasa'ya, kanunlara ve yönetim planına uygun şekilde, temsilciler kurulunca alınan kararlar çerçevesinde yönetim tarafından yönetildiğini,

c. İnsanların bir arada bulunduğu ve ortak alanların paylaşıldığı her sosyal alanda olduğu gibi sitede de uyulması gereken birtakım kuralların bulunduğunu, bu kuralların konusuna göre gerek doğrudan temsilciler kurulu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

tarafından belirlenerek Yönetim Kurulu tarafından gerekse temsilciler kurulunun yetki verdiği ölçüde Yönetim Kurulu tarafından belirlenerek icra edildiğini,

ç. Başvuru konusu olayda bahse konu ortak alanların kullanım esaslarının İncek 2. Etap Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi'nde yer aldığını, bu sözleşmede yer alan esas ve kriterlerin 1585 konuttan oluşan sitedeki tüm site sakinlerinin faydası gözetilmek suretiyle belirlendiğini, hiçbir site sakinine ayrımcılık yahut eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecek muamelede bulunulmadığını,

d. Sosyal tesis kullanıcı sözleşmesi gereği sosyal tesisten faydalanmak isteyen kişilerden e-devlet üzerinden kolaylıkla temin edilebilecek “*Kişisel Sağlık Bilgi Formu*” nun talep edildiğini, ayrıca kişilerin sitede ikamet ediyor olması gerektiğini, sağlık raporu istenmesinin oldukça doğal ve hatta site sakinlerinin başta can ve sağlık güvenliklerinin sağlanması adına zaruri bir talep olduğunu, sosyal tesisi kullanan kişilerin her türlü bulaşıcı hastalıkları ile kalp veya tansiyon gibi rahatsızlıklarının bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla bu raporun istendiğinin, kişinin bulaşıcı hastalığının olmasının diğer site sakinlerini, kalp/tansiyon gibi hastalıklarının bulunmasının ise kendi can ve sağlık güvenliğini tehlikeye atacağını,

e. Sosyal tesisi yalnızca site sakinlerinin kullanabiliyor olmasının ise yine gayet doğal bir şart olarak belirlendiğini, 1585 konutun bulunduğu sitede, her dairede ortalama 4 kişinin yaşadığı düşünüldüğünde 6.340 kişilik bir nüfustan söz edildiğini, sitede yalnızca 1 adet sosyal tesisin yer aldığını, dolayısıyla tüm site sakinlerinin bu tesisten faydalanabilmesi için misafir alımının kabul edilmediğini, kaldı ki site sakinlerinin ödediği aidatlar ile işletilen sosyal tesise, dışarıdan misafir kabul edilmesine ilişkin bir zorunluluktan da söz edilemeyeceğini,

f. Başvuranın oğluyla ilgili iddialara cevaben, yukarıda zikredildiği üzere sosyal tesisten faydalanma hakkının yalnızca site sakinlerine ait olduğunu ve dışarıdan misafir getirilemeyeceğini, başvuranın ve 4 arkadaşının yaşlarının küçüklüğü sebebiyle tesise alınmadıkları iddiasının gerçeği yansıtmadığını, başvuranın oğlu ...'nun sosyal tesise girebileceğinin fakat arkadaşlarının giremeyeceğinin başvuranın oğluna açıklandığını, dolayısıyla tesisten atma gibi bir durumun söz konusu olmadığını,

g. ... adlı kişinin Yönetim Kurulu üyesi olmadığını, tesis müdürü olduğunu, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerinin Toplu Yapı Temsilciler Kurulu kararı ile belirlendiğini,

ğ. Aidat ödenmesine ilişkin eski sistem ile yeni sistem arasında bir fark bulunmadığını, sitenin Emlak Yönetim A.Ş. tarafından yönetildiği dönemde aidat takibi ve ödemeleri için Emlak Yönetişim A.Ş.'nin “...” isimli uygulamayı kullandığını, mevcut yönetimin ise “...” isimli aidat takip ve ödeme uygulamasını kullandığını, bahsi geçen uygulamaların, ilgili firmalarla akdedilen hizmet sözleşmeleri çerçevesinde firmaların, site yönetimlerine sunduğu ve aidat ödemelerinin gerçekleştirilmesini kolaylaştıran ve Site Yönetimi tarafından aidatların ödenip ödenmediğinin takibinin yapılabilirdiği sanal platformlar olduğunu, mevcut durumda kullanılan “...” isimli platform üzerinden site sakinlerinin kredi/banka kartlarını kullanarak aidatlarını ödeyebildiğini, başvuranın iddiasının aksine aidat ödenmesi için yönetime fiziken gidilmesi gibi bir zorunluluğun bulunmadığını, site sakinlerinin kendilerine en uygun aidat ödeme yöntemini belirleyerek mail-order, havale/EFT, fiziki POS yahut ... üzerinden online ödeme seçeneklerinden birini tercih edebildiğini,

h. Başvuranın, dilekçesinde aidat ödenmesinde gecikilmesi durumunda %5 gecikme tazminatı talep edildiğini ve bunun bir nevi tefecilik olduğunu belirttiğini, oysa KMK'nin 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (c)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

bendi gereğince gecikme durumunda %5’lik gecikme tazminatı talep edildiğini, bu maddeyi Site Yönetimi belirlemediği gibi Site Yönetiminin tefecilik yapma gibi bir uğraşının da bulunmadığını,

1. Neticeten Site Yönetiminin Anayasa başta olmak üzere, KMK ve Yönetim Planı hükümlerine uygun hareket ettiğini, başvuranın da herhangi bir hak ihlalinin bulunmadığını, ifade etmektedir.

i. Muhatap tarafından yazılı görüşüne ek olarak İncek 2. Etap Toplu Konutları Toplu Yapı Yönetim Planı...’nın İncek TOKİ 2. Etap Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi, Tesis Müdürü ... ve Danışma Personeli ...’ın yazılı ifadeleri, 7/12/2024 tarihli Ankara İncek 2. Etap Toplu Konutları Olağan Temsilciler Kurulu Toplantı Kararları, Site Yönetimi imza sirküleri, 9/1/2024 tarihli karar defteri örneği ve vekaletname örneği Kurumumuza sunulmuştur.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne cevaben sunduğu yazılı görüşünde özetle:

a. Muhatabın, sosyal tesislerin kullanımının bir “*Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi*”nde kurallara bağlandığını iddia ettiğini oysa bu sözleşmenin yöneticilerin dayatmasından ibaret kurallardan oluştuğunu ve hukuksal hiçbir değerinin olmadığını, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nda (TBK) hüküm altına alınan sözleşme serbestisi prensibi uyarınca tarafların sözleşmenin esaslı noktalarında (sunulacak hizmet ve bedel) anlaşamazlarsa sözleşme yapmama özgürlüğüne sahip olduklarını fakat somut olayda belirtilen alanın sitenin ortak alanı olduğunu ve buradan yararlanmanın sözleşme koşuluna bağlanamayacağını, sözleşme olarak öngörülen metinde herhangi bir bedel öngörülmediği halde bütün site sakinlerinin oturdukları konutun büyüklüğüne göre sosyal tesisin giderlerine katıldığını dolayısıyla tarafların bedel ödememe gibi bir haklarının bulunmadığını, bu sebeplerle ortada TBK hükümlerinde tarif edilen bir sözleşmeden bahsedilemeyeceğini ve bu metnin sözleşme olarak bağlayıcılığının bulunmadığını, bir an için bu sözleşme geçerli kabul edilse dahi TBK’nin 27’nci maddesi gereği bu belgeyle getirilen yükümlülüklerin çok sayıda kanuna aykırı olduğunu ve hükümsüz olduğunu, ayrıca belgede yer alan genel işlem koşulları kendisi tarafından kabul edilmediğinden TBK hükümleri gereği yok hükmünde olduğunu,

b. Site Yönetiminin savunmasında yer verdiği “*sosyal tesisi kullanmak isteyen kişilerin, sitede ikamet ediyor olmaları gerekmektedir*” açıklamasının servet temeline dayalı ayrımcılık yapıldığının açık itirafı olduğunu, bu beyanla site sakinlerinin yönetim tarafından sitede ikamet eden ve etmeyen site sakinleri olarak iki kategoriye ayrıldığını, yönetimin aidat toplarken site sakinleri arasında hiçbir ayırım yapmazken tesisten yararlanma söz konusu olduğunda sitede oturduğu halde sitede ikamet etmeyen site sakinlerine yasaklama getirdiğini, olay tarihinde ikametgahlarının eşinin çalışmakta olduğu ve kendisinin de emekli olduğu kurum olan TBMM’nin arka sokağındaki ... olduğunu, çocuklarının ...’daki okulu dolayısıyla ise muhatap siteye taşındıklarını dolayısıyla oturduğu yer ile ikametgahının bulunduğu yerin farklı olduğunu, TMK’nin 19’uncu maddesinde yer alan ikamet tekliği ilkesinin vatandaşların başka yerde mülk edinmelerine ya da bu mülkten yararlanmalarına engel olmadığını, mülk sahibi olduğu halde ikamet adresinin mezkûr site olmaması nedeniyle aidatlarının ödemekte olduğu sosyal tesislerden faydalandırılmamasının servet sahibi olduğu için cezalandırıldığı anlamına geldiğini,

c. Site Yönetiminin sosyal tesisten faydalanılması için sağlık raporu istendiğine dair açıklamasının sağlık

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

temeli üzerinden ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin açık itirafı olduğunu, bu yolla site sakinlerinin sağlık bakımından yönetim tarafından elverişli görülenler ve sakıncalı görülenler şeklinde ikiye ayrıldığını, sağlık hizmetinin Anayasa gereği devletin kendisi ya da onun sıkı denetim ve gözetimi altında yapıldığını, hiçbir kanunda Site Yönetimine site sakinlerinin hastalıklarının teşhis ve tedavisi ile ilgili bir görev verilmediğini, site yönetimlerinin bu konuda görev ve yetkisi olmadığı gibi teknik donanım ve personel bakımından da yetersiz olduklarını, örneğin grip olmuş birinin saunaya gidip ter atmasını engellemenin hiçbir yönetimin yetkisinde olmadığını, öte yandan bu tür bilgilerin Anayasa ile koruma altına alınan kişisel veriler olduklarını ve kişisel verilerin ancak zorunluluk varsa , gerekli mekanizmalar kurulduktan sonra istenebileceğini, bu sebeple KVKK çerçevesinde ilgili yerlere de şikayette bulunulduğunu, Site Yönetimine kişisel verilerini sunmadığı için aidatını ödediği halde sosyal tesislerden faydalanmadığını, bu verileri sunsa bile anlaşıldığı kadarıyla bir enfeksiyon kapması halinde içeri alınmayacağını, bu yönüyle iki katmanlı bir ayrımcılık yasağı ihlalinin bulunduğunu,

ç. Yönetimin “Başvuranın oğlu yahut arkadaşlarının sosyal tesisten atılması gibi bir durumun söz konusu olmamıştır.” yönündeki açıklamasının daha sonra savını desteklemek amacıyla eklediği ifadelerle yalanlandığını, tesis müdürü ...’nın “Danışmanın önünde sesli itiraz ve kargaşa nedeniyle tesise giren ve çıkan üyelerin rahatsız olması ve ...’nın ısrarlı tavırları nedeniyle ...’ya dönerek güvenliği çağırılım dedim. Bunun üzerine ... ve arkadaşları tesisten ayrıldı.” ve ...’nın “Bunun üzerine çocuklar güler ve alaycı bir tavırla itiraz edip yine yukarıya fitness alanına çıkmaya çalıştılar. Diğer üyeler rahatsız olmaya başlayınca ... Hoca uğraşmayalım direk güvenliği çağırılım deyince çocuklar koşarak çıktılar.” ifadelerinden anlaşıldığı kadarıyla görevlileri rahatsız eden şeyin çocukların itiraz emesi, gülmesi ve alaycı bir tavır takınmaları ve tesise girenlerin rahatsız olması olduğunu, oysa tüm bunların yetişkinler için de geçerli olabileceğini, burada görevliler için sorun oluşturan şeyin aslında itiraz edenlerin çocuk olması olduğunu, kendisi tesise gittikten sonra da yaptıkları açıklamalarda “çocukların ergen gibi davrandıkları” suçlamasının yöneltildiğini, olayda görevlilerin ayrımcılık yaptıklarına ilişkin çarpıcı itirafın ise güvenliğin çağırılması tehdidi üzerine çocukların koşarak çıkmış olmaları olduğunu, güvenlik görevlilerinin kimseyi zorla kolundan tutup dışarı çıkarma yetkisinin olmadığını fakat 15 yaşındaki çocukların bunu bilmeyecek durumda olmalarından dolayı polisiye olaya karışmama endişesiyle korkarak kaçtıklarını, görevlilerin böyle bir tehdidi yetişkinlere karşı yapamayacaklarını, dolayısıyla çocukların sadece çocuk olmaları sebebiyle tesisten atıldıklarını ve yaş temeline dayalı ayrımcılık yaptıklarını,

d. Denetim Kurulu üyesi ...’nın, tesis yöneticisi ...’nın eşi olduğunu ve onu koruma altına aldığını, bunun kabul edilemez olduğunu çünkü yöneticilerin Yönetim Kuruluna, Yönetim Kurulunun ise Denetim Kuruluna karşı sorumlu olduğunu, Denetim Kurulunun görevinin yönetimin icraatlarının hukuk dışına çıkması halinde sorumluluğunun bulunduğunu, Denetim Kurulu üyesinin denetlemekle yükümlü olduğu yöneticiyi himaye etmesinin denetim-yönetim ilişkisine ters düşeceğini,

e. QR koduyla ilgili iddialarının anlaşılmadığını, örneğin evde zaman zaman kendileriyle birlikte kalan engelli kayınpederi ile kayınvalidesinin zaman zaman sosyal tesise giderek saunayı kullandıklarını fakat kullandıkları telefon tuşlu olduğu için QR kod okumaya elverişli olmadığını, kurulan bu sistemin onların tesise girişini engellediğini, kendisinin de ilkesel ve felsefi olarak yüksek teknoloji ürünlerine karşı olduğunu ve felsefi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

görüşünü nedeniyle bu tür cihazları kullanmayı tercih etmediğini, dolayısıyla QR kodu üretme zorunluluğu getirilmesinin felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini, iddia etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesinde "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" hükmü yer almaktadır.

7. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*" hükmü yer almaktadır.

8. Anayasa'nın "*Özel hayatın gizliliği*" başlıklı 20'nci maddesinde "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.*" hükmü yer almaktadır.

9. Anayasa'nın "*Ailenin korunması ve çocuk hakları*" başlıklı 41'inci maddesinde "*Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. (2) Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar. Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.*" hükmü yer almaktadır.

10. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Tanımlar*"

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre “*Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi*” (e) bendine göre “*Dolaylı ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, görünüşte ayrımcı olmayan her türlü eylem, işlem ve uygulamalar sonucunda, bu Kanunda sayılan ayrımcılık temelleriyle bağlantılı olarak, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma bakımından nesnel olarak haklılaştırılamayan dezavantajlı bir konuma sokulmasını*” ifade eder.

11. Yine 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesinde “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır (...)” hükmü yer almaktadır.

12. Mezkûr Kanun'un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında “Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” hükmü yer almaktadır.

13. Mezkûr Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5'inci maddesine göre “(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.” hükmü yer almaktadır.

14. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

15. Yine 6701 sayılı Kanun'un “İspat yükü” başlıklı 21'inci maddesinde “Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmü yer almaktadır.

16. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesinde “(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

17. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden servet, yaş, sağlık, siyasi ve felsefi görüş temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrası ise "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*" hükmünü içermektedir. Dosya kapsamında, başvuru eklerinden başvuran tarafından ilgili uygulamanın düzeltilmesi için muhatap Site Yönetimine 31/1/2025 ve 5/2/2025 tarihli iki ayrı dilekçe ile başvuru yapıldığı ve Kurumumuza başvuru yapıldığı tarihte ilgili başvuruların üzerinden otuz gün geçtiği görülmüştür. Dolayısıyla başvuranın 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirdiği değerlendirilmiş; başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

18. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin (İHEB) 2'nci maddesi şöyledir: "*Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*" Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin (MSHS) 2'nci maddesine göre "*Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.*" Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre ise; "*Bu Sözleşme' de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*"

19. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, Willis/Birleşik Krallık, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48 ve AİHM, Okpisz/Almanya, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM'e göre farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye dayanmadığı takdirde ayrımcı olarak kabul edilir. Başka bir ifadeyle, farklı muamele meşru bir amaç taşıyor veya kullanılan araçlarla bu amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi kurulamıyorsa ayrımcılık teşkil eder (AİHM, Fabris/Fransa, B. No: 16574/10, 7/2/2013, para. 56).

20. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre; nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılamayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kabul edilir (AYM, Nuriye Arpa, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

21. Somut olayda başvuran, oturduğu sitede pek çok ayrımcılık yasağı ihlali yaşandığını, sitenin tesislerinden yararlanabilmek için sağlık raporunun zorunlu kılındığını, bu durumun sağlık temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini, Site Yönetiminin tesislere girişte ikamet belgesi ibraz etme zorunluluğu getirdiğini, bu durumun ikameti sitede olmayanlar için servet temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini, oğlu ve 4 arkadaşının spor yapmak için tesislere girmeye çalıştığını ancak “ergen” oldukları gerekçesiyle içeri alınmadıklarını, bu durumun yaş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini, sitenin Yönetim Kurulu üyesi ve sosyal tesis sorumlusu ... ile Denetim Kurulu üyesi ...’ın karı-koca olmaları dolayısıyla beraber hareket ettikleri ve yönetimde birçok keyfi engel oluşturarak kendilerine biat eden, kendi görüşlerine yakın kişileri tesisten olabildiğince yararlandırmalarına karşın istenmeyen kişilere aidat ödettirilip haklarını engellediklerini, bu durumun felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık oluşturduğunu, ayrıca tesislere girişte QR kodu okutma zorunluluğunun bulunduğunu, QR kodunun akıllı telefonlar vasıtasıyla kullanıldığını ancak kendi dünya görüşüne göre akıllı telefonların tüketim toplumunun simgeleri ve etkinlik araçları olduğunu, emperyalist ülkelerin tüketim çılgınlığını körüklemek, ideolojilerini yaygınlaştırmak için akıllı telefonları bir araç olarak kullandığını, dünya görüşü gereği telefonun sadece bir iletişim aracı olması gerektiğini ve bu yüzden akıllı telefon kullanımını bireysel olarak reddettiğini, ancak tesislere girişte QR kodu okutma zorunluluğunun bulunmasının akıllı telefon kullanma mecburiyeti getirdiğini, aidat ödemeleri için de benzer bir durumun söz konusu olduğunu ve bu durumun felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağına aykırı olduğunu iddia etmiştir.

22. Muhatap TOKİ İncek 2. Etap Toplu Konutları Sitesi Yönetimi tarafından Av. ... vekaletiyle sunulan görüş yazısında özetle; Sitenin insan hakları ve eşitlik kurallarına, Anayasa’ya, kanunlara ve yönetim planına uygun şekilde, temsilciler kurulunca alınan kararlar çerçevesinde yönetildiği, başvuru konusu olayda bahse konu ortak alanların kullanım esaslarının İncek 2. Etap Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi’nde yer aldığı, bu sözleşmede yer alan esas ve kriterlerin tüm site sakinlerinin faydası gözetilmek suretiyle belirlendiği, hiçbir site sakinine ayrımcılık yahut eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecek muamelede bulunulmadığı, sosyal tesis kullanıcı sözleşmesi gereği sosyal tesisten faydalanmak isteyen kişilerden “*Kişisel Sağlık Bilgi Formu*” nun talep edildiği, ayrıca kişilerin sitede ikamet ediyor olması gerektiği, sağlık raporu istenmesinin doğal ve hatta zaruri bir talep olduğu, kişinin bulaşıcı hastalığının olmasının diğer site sakinlerini, kalp/tansiyon gibi hastalıklarının bulunmasının ise kendi can ve sağlık güvenliğini tehlikeye atacağı, sitede yalnızca 1 adet sosyal tesisin yer aldığı, tüm site sakinlerinin bu tesisten faydalanabilmesi için misafir alımının kabul edilmediği, başvuranın oğluyla ilgili iddialara cevaben, sosyal tesisten faydalanma hakkının yalnızca site sakinlerine ait olduğu ve dışarıdan misafir getirilemeyeceği, başvuranın ve 4 arkadaşının yaşlarının küçüklüğü sebebiyle tesise alınmadıkları iddiasının gerçeği yansıtmadığı, kendisinin sosyal tesise girebileceğinin fakat arkadaşlarının giremeyeceğinin başvuranın oğluna açıklandığı, dolayısıyla tesisten atma gibi bir durumun söz konusu olmadığı, ... adlı kişinin tesis müdürü olduğu, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerinin Toplu Yapı Temsilciler Kurulu kararı ile belirlendiği, aidat ödenmesine ilişkin eski sistem ile yeni sistem arasında bir fark bulunmadığı, mevcut yönetimin “...” isimli aidat takip ve ödeme uygulamasını kullandığı, “...” isimli platform üzerinden site sakinlerinin kredi/banka kartlarını kullanarak aidatlarını ödeyebildiği, başvuranın iddiasının aksine aidat ödenmesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

için yönetime fiziken gidilmesi gibi bir zorunluluğun bulunmadığı, site sakinlerinin kendilerine en uygun aidat ödeme yöntemini belirleyerek mail-order, havale/eft, fiziki POS yahut ... üzerinden online ödeme seçeneklerinden birini tercih edebildiği, KMK'nin 20'nci maddesi gereğince gecikme durumunda %5'lik gecikme tazminatı talep edildiği, bu maddeyi Site Yönetiminin belirlemediği belirtilmiştir.

23. Başvuranın iddialarının, yaş, sağlık, servet ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmesine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu çerçevede başvuranın iddialarının her bir temel bakımından müstakil olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

24. Başvuranın iddialarından ilki oğlu ... ve arkadaşlarının, oturdukları sitenin sosyal tesisinden faydalanamamasının yaş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğine ilişkindir. Başvuran, ...'nın velayetine ilişkin belgeyi ekte sunmuş olup başvuranın oğlu açısından iddia esas bakımından incelenabilir niteliktedir. Buna karşılık arkadaşlarının da ayrımcılığa uğradığı iddiası 6701 sayılı Kanun'un "*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü içeren 17'nci maddesi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanması Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması" başlıklı 37'nci maddesinde belirtildiği üzere ancak ilgili kişiler, kanuni temsilciler ya da vekiller tarafından ileri sürülebileceğinden bu iddialar bakımından başvuru ön inceleme şartları bulunmadığından esas bakımından incelenmeyecektir.

25. 6701 sayılı Kanun'a göre bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit bir şekilde yararlanmasını yaşı nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü muamele, yaş temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), Yaş Temelinde Ayrımcılık, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 9, s. 12). BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi uyarınca "*Taraf Devletler, bu Sözleşme'de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana-babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler. Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının, yasal vasilerinin veya ailesinin öteki üyelerinin durumları, faaliyetleri, açıklanan düşünceleri veya inançları nedeniyle her türlü ayrıma veya cezaya tâbi tutulmasına karşı etkili biçimde korunması için gerekli tüm uygun önlemleri alırlar.*"

26. Başvuran somut olayda; muhatabın, oğlu ve arkadaşlarının sosyal tesisten atılması gibi bir durumun söz konusu olmadığını belirttiğini oysa tesis müdürü ...'nın ifadesinde, tesiste çıkan gürültü ve kargaşa nedeniyle tesise giren ve çıkan üyelerin rahatsız olmaması ve ...'nın ısrarlı tavırları nedeniyle "*güvenliği çağırılım*" dediğini, yine tesis görevlisi ...'nın çocukların gülerken ve alaycı bir tavırla itiraz edip fitness alanına çıkmaya çalıştıklarını, diğer üyeler rahatsız olmaya başlayınca güvenliği çağırmaya karar verildiğini, bunun üzerine çocukların koşarak çıktıklarını belirttiğini, tüm bu ifadelerden anlaşıldığı kadarıyla görevlileri rahatsız eden şeyin çocukların itiraz emesi, gülmesi ve alaycı bir tavır takınmaları olduğunu yani itiraz edenlerin çocuk olması olduğunu, kendisi tesise gittikten sonra da yaptıkları açıklamalarda "*çocukların ergen gibi davrandıkları*" suçlamasının yöneltildiğini iddia etmiştir. Başvuran bu iddiasının ispatının güvenliğin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

çağırılması tehdidi üzerine çocukların koşarak çıkmış olmaları olduğunu, güvenlik görevlilerinin kimseyi zorla kolundan tutup dışarı çıkarma yetkisinin olmadığını fakat 15 yaşındaki çocukların bunu bilmeyecek durumda olmalarından dolayı korkup kaçtıklarını, görevlilerin bir yetişkini bu şekilde tehdit etmesinin ise mümkün olmadığını, bu sebeple çocukların sırf çocuk olmaları sebebiyle tesisten dışarı çıkarıldıklarını ve yaş temeline dayalı ayrımcılık yapıldığını belirtmektedir.

27. Başvuranın da iddiasında yer verdiği ...yazılı ifadesinde; 31/1/2025 tarihinde 18:00 civarında dersini bitirdiğini, ...'nın danışma önünde adını sonradan öğrendiği ... ve 4 arkadaşıyla tartıştığını gördüğünü, ...'nın arkadaşlarının giriş yaptığını belirttiğini, kendisinin giriş yapabileceğini fakat arkadaşlarının sitede oturmadığı için giriş yapamayacağını anlamasına rağmen ısrar ettiklerini söylediğini, kendisinin de Sosyal Tesis Kurallarına atıf yaparak aynı hususu belirttiğini fakat başvuranın oğlu ve arkadaşlarının gülerik ve alaycı tavırlarla ısrar ettiklerini, kendisinin ...'ya yaşını sorduğunu, onunsa 18 dediğini fakat ...'nın sistemden baktığında 15 yaşında olduğunu gördüklerini, çıkan kargaşa ve sesten insanların rahatsız olması üzerine güvenliği çağırmaaya karar verdiğini, bunun üzerine ... ve arkadaşlarının tesisten ayrıldığını, 18:15'te tekrar dersine gittiğini, 18:30'da ...'nın kendisinin yanına gelerek ismini sonradan öğrendiği ...'nın geldiğini ve lobide kendisini beklediğini söylediğini, ...'ya ...'yı aramasını söylediğini, 19:00 civarında lobiye indiğini, merdivenlerden inerken ...'nın bağırarak *"Siz kimsiniz oğlumu ve arkadaşlarını tesise almıyorsunuz?"* dediğini, kendisinin ise başvuranın oğlunu alabileceğini ama Site Yönetim Kuralları gereği misafir alınmasının mümkün olmadığını belirttiğini, başvuranın *"Sizi, yönetiminizi ve kurallarınızı tanımıyorum! En büyük metrekare evde oturuyorum. En yüksek aidatı ben ödüyorum. İstedğimiz gibi tesisi kullanırız."* diyerek bağırmaaya devam ettiğini, üyelerden ..., ..., ... isimli kişilerin olayın şahidi olduklarını belirtmiştir.

28. Danışma personeli ... ise sunmuş olduğu yazılı ifadesinde; olay ... ve 4 arkadaşının sosyal tesise girmek istediğini, kendi QR koduyla arkadaşlarını içeri sokmaya çalıştığını, site dışından olan arkadaşlarını tesise alamayacağını ama kendisinin girebileceğini söylediğini ama ısrar edip girmeye çalıştıklarını, merdivenlerin yarısına kadar çıktıklarını fakat kendisinin durdurduğunu, saat 18:00'de dersten çıkan dönemin tesis sorumlusu ...'ya durumu anlattığını, ...'nın çocuklara yaşlarını sorduğunu, ...'nın 18 yaşında olduğunu söylediğini, sistemden bakınca 15 yaşında olduğunu gördüklerini, bunun üzerine çocukların gülerik ve alaycı bir tavırla itiraz edip fitness alanına çıkmaya başladıklarını, diğer üyeler rahatsız olmaya başlayınca ...'nın *"Uğraşmayalım, direkt güvenliği çağıralım"* dediğini, çocukların da bunun üzerine koşarak çıktıklarını, saat 18:30 civarında ...'nın bağırarak tesise girdiğini, sinirli bir şekilde çocuğunu neden içeri almadıklarını sorduğunu ama verdiği cevabı dinlemediğini, tesise misafir getirmenin yasak olduğunu belirttiğini ve sözleşmeyi gösterdiğini fakat ...'nın sözleşmeyi masaya vurarak bağırmaaya devam ettiğini, kendisinin ...'nın yanına çıkarak onu çağırdığını fakat ... derste olduğu için yönetici ...'yı aramasını söylediğini, ...'yı arayınca site dışında olduğunu öğrendiğini ve ...nın ilgilenmesini söylediğini, bunun üzerine ...'nın lobide beklemeye başladığını, saat 19:00 da...

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

'nın konuşmak üzere aşağı indiğini fakat ...'nın sinirli bir şekilde bağırarak bankolara doğru yürüdüğünü ve “*Sen kim oluyorsun da çocuğumu içeri almıyorsun?*” dediğini, ...'nın “*Sizin çocuğunuzu alıyoruz, diğer çocukları alamıyoruz.*” diye cevap verdiğini, bu kuralları kendilerinin koymadığını, yönetimin koyduğunu belirttiğini, bunun üzerine ...'nın “*Yönetiminizi de tanımıyorum, sözleşmenizi de tanımıyorum, sizi de tanımıyorum!*” diye bağırıldığını, ..., ... ve ... adlı üyelerin tesisten çıkarken olaylara şahit olduklarını, hatta bu üyelerin de sözlü tartışmaya girdiklerini, misafir almanın yasak olduğu ve kendilerinin de misafir getiremediklerini belirttiklerini, bunun üzerine ...'nın en yüksek aidatı kendisinin ödediğini söylediğini, ...'nın sürekli bağırması nedeniyle kendisinin bankonun dışında çıkamadığını, ...'nın saat 20:00'de dersi olduğu için yukarıya çıktığını, ...'nın ...'yı arayarak ilgilenmesini istediğini, ... geldiğinde ...'nın hala bahsi geçen üyelerle tartışmaya devam ettiğini ifade etmiştir.

29. Söz konusu iddialar, başvuru dilekçesi, muhatabın görüşleri, dosya kapsamında sunulan ifadeler ve ekli bilgi belgeler çerçevesinde değerlendirildiğinde; başvuranın oğlunun olay günü arkadaşları ile sosyal tesise girmeye çalıştığı, başvuranın oğlunun sitede oturduğunu ve diğerlerinin de arkadaşı olduğunu söyleyince kendisine tesise misafir kabul edilmediğinin söylendiği, oğlunun ise itiraz edip “*Bu arkadaşlar da bizde kalıyor, onları kaydedin*” şeklinde itiraz ettiği, muhatap yönetim temsilcisinin buna imkan bulunmadığını belirtmesi üzerine seslerin yükseldiği ve güvenliğin çağrılacağına belirtildiği, bunun üzerine başvuranın oğlu ve arkadaşlarının tesisi terk ettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla başvuranın oğlunun siteye alınmamasının yaşı dolayısıyla değil arkadaşlarını da beraberinde getirmek istemesi ve arkadaşlarının sitede ikamet etmemesi dolayısıyla yaşandığı değerlendirilmektedir. Öte yandan İncek TOKİ 2.Etap Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi'nin başvuranın oğlu ... adına velisi tarafından 31/5/2025 tarihinde imzalandığı ve kendisinin sosyal tesisten halihazırda faydalanabiliyor olduğu görülmektedir. Bu sebeplerle yaş temelinde ayrımcılık iddiası bakımından ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

30. Başvuranın diğer ayrımcılık iddiası ise servet temeline ilişkindir. Servet temeli, uluslararası belgelerde çeşitli kavramlarla ifade edilmekte, sosyo-ekonomik statü, sosyal köken, sosyal statü, sosyal konum, sosyal durum, sosyal sınıf, mülkiyet, ekonomik durum, mali durum ve işsizlik gibi ayrımcılık temelleriyle birlikte ele alınmakta veya bu kavramların yerine kullanılmaktadır. AİHS'te “*servet*” kelimesi kullanılırken Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi'nde (ESKHK) “*mülkiyet*” ifadesi yer almaktadır (TİHEK, B. No:2022/480, K. No: 2022/926, 15/12/2022, para. 18).

31. 6701 sayılı Kanun'daki servet temelinin kapsamına ekonomik ve sosyal durum, sosyal köken, sosyal statü gibi diğer temeller bağlamında kişinin doğrudan mali ve/ya mülkiyet durumundan kaynaklı yapılan ayrımcı muameleler de dâhil edilebilecektir (TİHEK, B. No: 2022/1449, K. No: 2022/939, 29/12/2022, para. 21). Servet temelinde farklı muamelenin ayrımcılık yasağını ihlal etmemesi için muamelenin nesnel ve makul bir gerekçeye sahip olması, orantılı olması ve muameleye tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklememesi gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2022/624, K. No: 2023/01, 9/1/2023, para. 17).

32. Başvuran, sosyal tesisten faydalanılmasının sitede ikamet etme şartına bağlanması yoluyla site sakinlerinin yönetim tarafından sitede ikamet eden ve etmeyen site sakinleri olarak iki kategoriye ayrıldığını, aidat

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

toplanırken site sakinleri arasında hiçbir ayırım yapılmazken tesisten yararlanma söz konusu olduğunda sitede oturduğu halde ikamet etmeyen site sakinlerine yasaklama getirildiğini, olay tarihinde ikametgahlarının başka bir adreste bulunduğunu, çocuklarının İncek'teki okulu dolayısıyla ise muhatap siteye taşındıklarını dolayısıyla oturdukları yer ile ikametgahlarının bulunduğu yerin farklı olduğunu, TMK'deki "ikamet in teklifi" ilkesinden dolayı mülk sahibi olduğu halde ikamet adresinin mezkûr site olmaması nedeniyle aidatlarını ödemekte olduğu sosyal tesislerden faydalandırılmamasının servet sahibi olmasından dolayı cezalandırılması ve ayrımcılığa maruz bırakılması anlamına geldiğini iddia etmiştir.

33. İncek 2. Etap Toplu Konutları Yönetim Planı'nın "Ortak Yerlere İlişkin Hak ve Yükümlülükler" başlıklı İkinci Bölümünün 35'inci maddesinde, "Sosyal tesislerden her kat maliki, bağımsız bölümlerdeki kiracılar ve oturma (sükna) hakkı sahipleri kullanma ve faydalanma hakkına sahiptir." hükmünün yer aldığı tespit edilmiştir. Anılan düzenleme uyarınca, yalnızca sitede ikamet eden kişilerin değil, aynı zamanda kat malikleri ile sükna hakkı sahiplerinin de sosyal tesislerden yararlanma hakkına sahip oldukları anlaşılmaktadır. Başvuran, gerek başvuru dilekçesinde gerekse muhatapın yazılı görüşüne cevaben sunduğu beyanlarında; sosyal tesisten yararlanamama nedeninin kendisinden ibrazı talep edilen sağlık raporunu sunmayı reddetmesi olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, başvuranın beyanlarından, sitede ikamet ediyor görünmemesine rağmen oğlunun olağan koşullarda sosyal tesisten yararlanabildiği, keza daimi olarak başvuranla birlikte ikamet etmemesine rağmen kayınvalidesi ve kayınpederinin geçmiş dönemlerde aynı tesisten faydalandıklarını belirttiği anlaşılmaktadır. Yine muhatapın yazılı görüşünde de sosyal tesisten site sakinlerinin faydalanabildiği belirtilmiş olup bu bağlamda resmi olarak ikamet etme şartının aranmadığı değerlendirilmiştir. ... ve ... adlı kişilerin yazılı ifadelerinde de başvuranın oğlunun siteden faydalanabildiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır. Burada "sitede ikamet etme" şartı ile kastedilenin hukuki anlamda, mutlak ve katı bir ikametgâh olmadığı, sitede fiilen oturmakta olan, sitedeki konutlardan birinde mülkiyet hakkı bulunan veya sükna hakkı olan kişiler olduğu değerlendirilmektedir.

34. Bununla birlikte, başvuranın ikamet adresi ile fiilen oturduğu adresin farklı olmasının sosyal tesislerden yararlanmasına engel olduğu kabul edilse dahi, bu durumun servet temelinde ayrımcılık kapsamında değerlendirilmesi mümkün görünmemektedir. Zira kişilerin ikamet adresi ile fiilen ikamet ettikleri yerin farklı olması, ilgili kişinin bu taşınmazlardan herhangi birine malik olduğunu zorunlu olarak göstermediği gibi, her iki taşınmazda da kiracı sıfatıyla bulunmasına da engel teşkil etmemektedir. Dolayısıyla, sitede fiilen ikamet etmeyen kat maliklerine yönelik farklı bir uygulamanın mevcut olduğu varsayımında dahi, söz konusu farklı muamelenin servet temeli ile ilişkilendirilemeyeceği, bu durumun mutlaka mülkiyet ve serveti işaret etmediği, iddialar ile ayrımcılık temeli arasında nedensellik bağı bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

35. Başvuranın Site Yönetimine yönelik üçüncü iddiası ise felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine yöneliktir. Bu temel kapsamında üç farklı iddia dile getirilmiştir. Bunlardan ilki sosyal tesis müdürü ile Denetim Kurulu üyelerinden biri arasında evlilik bağının bulunuyor olması sebebiyle kendi görüşünden olmayanlara ayrımcılık yapıyor oldukları, ikincisi aidat ödeme sisteminin değiştirilmesi, üçüncüsü ise site içerisinde bulunan sosyal tesise QR kod okutularak girilmesi uygulamaları sebebiyle başvuranın felsefi görüşünün ihlal edildiği yönündedir. Bunlar sırasıyla siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık bakımından değerlendirilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

36. Uluslararası Çalışma Örgütü siyasi görüş temelinde ayrımcılığın tanımı ve kapsamını “*Kişilerin siyasi parti üyeliği ve siyasi, sosyo-politik ve ahlaki tutumları da dâhil, düşüncelerine karşı yapılan ayrımcılıktır.*” şeklinde ifade etmiştir. Felsefi görüş temelinde ayrımcılığın ise kişilerin sahip olduğu dini nitelikte olmayan ancak güçlü bir şekilde ve gerçekten benimsenen ve insan yaşamı ve davranışının önemli bir yönü ile ilgili olan görüşlerindeki farklılıklar dolayısıyla yapılan ayrımcılık olduğu söylenebilecektir. Bu bağlamda bir kişinin hukukten tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını felsefi ve siyasi görüşleri nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele felsefi ve siyasi görüş temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK, Felsefi ve Siyasi Görüş Temelinde Ayrımcılık, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 11, s. 3-4).

37. AİHM, verdiği kararlarında çeşitli felsefi görüşlerin AİHS kapsamında koruma altına alınabilmesi için bu görüşlerin belirli bir seviyede inandırıcılık, ciddiyet, tutarlılık ve önem içermesi gerektiğini bunun yanında bahsi geçen görüşün demokratik bir toplumda korumaya değer, insan onuruyla bağdaşır ve başkalarının temel haklarıyla çatışmaz nitelikte olması gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla bu şartları sağlamayan felsefi görüşlere sahip olunması sebebiyle farklı muameleye uğrayanların bu kapsamda korunmayacağı söylenebilecektir (AİHM, Campbell and Cosan/ Birleşik Krallık, B. No: 7511/76; 7743/76 ve AİHM, Eweida ve diğerleri/ Birleşik Krallık, B. No: 48420/10, 59842/10; 51671/10; 36516/10). Dolayısıyla bir eylem veya işlemin felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağını ihlal etmesi için öncelikle kişinin belirli bir felsefi ve siyasi görüşe sahip olması veya belirli bir felsefi ve siyasi görüşe sahip olduğunun varsayılması, bu görüşten dolayı farklı bir muameleye maruz bırakılması gerekmektedir. 6701 sayılı Kanun kapsamında ise bir incelemenin yapılabilmesi için, ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen işlem veya uygulamanın, Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayalı olarak gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bu bağlamda, başvuranın ayrımcılık teşkil ettiğini iddia ettiği işlem ve eylemler ile Kanun'da sayılan ayrımcılık temelleri arasında bir nedensellik bağının ortaya konması şarttır. Kanun'da sayılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanmaksızın yapılan ayrımcılık iddiaları, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır (TİHEK, B. No: 2024/181, K. No: 2024/352, 18/04/2024, para. 34). Bu kapsamda ayrımcı muamelenin felsefi ve siyasi görüş temelinde yapıldığının kabulü için başvuranın felsefi ve siyasi görüşüyle bağlantılı olarak ayrımcı muameleye maruz kaldığının tespiti şarttır (TİHEK, B. No: 2022/1018, K. No: 2023/227, 2/3/2023, para. 15).

38. Başvuran, Kurumumuza sunduğu başvuru dilekçesinde; Kurul biçimindeki örgütlenmelerde genellikle alınan kararları uygulamak üzere Yönetim Kurulunun ve Yönetim Kurulunun kararlarının denetlenmesi amacıyla Denetim Kurulu oluşturulduğunu, yukarıda aktardığı olaylar sırasında ...'nın yönetim adına hareket ettiğini, olaylar sırasında her defasında oralarda bulunan ve yönetici lehine şahitleri olay yerine getiren ...'nın, tesis yöneticisi ...'nın eşi olduğunu ve onu koruma altına aldığını, bunun kabul edilemez olduğunu çünkü yöneticilerin Yönetim Kuruluna, Yönetim Kurulunun ise Denetim Kuruluna karşı sorumlu olduğunu, Denetim Kurulunun görevinin yönetimin hukuk dışına çıkması halinde onları denetleme olduğunu, Denetim Kurulu üyesinin denetlemekle yükümlü olduğu yöneticiyi himaye etmesinin denetim-yönetim ilişkisine ters düşeceğini ve karı-koca kendi görüşlerinden olmayan kişilere farklı muamelede bulunduklarını, bunun felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık olduğunu iddia etmektedir. Muhatap ise ...

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

adlı kişinin tesis müdürü olduğunu, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerinin Toplu Yapı Temsilciler Kurulu kararı ile belirlendiğini ifade etmiştir.

39. Yapılan incelemede Yönetim Kurulu üyelerinin ..., ..., ...; Denetim Kurulu üyelerinin ..., ... ve ... olduğu, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerinin Toplu Yapı Temsilciler Kurulu kararı ile belirlendiği görülmüştür. Somut olayda her ne kadar ilgili çiftin kendi görüşlerine yakın kişileri tesisten olabildiğince yararlandırmalarına karşın istenmeyen kişilere aidat ödettiler ve haklarını engellediklerini ileri sürülerek iddialar, felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağına dayandırılrsa da başvuranın dilekçesinde farklı muameleye tabi tutulmasına sebep olduğunu ileri sürdüğü felsefi ve siyasi görüşün ne olduğunu tereddüte mahal vermeyecek şekilde açıklamadığı, uyuşmazlığın hangi felsefi ve siyasi görüş farklılığından kaynaklandığının ve somut olarak ne tür bir mağduriyet yaşadığının ortaya konulamadığı değerlendirilmiştir. Başvuranın asıl iddia ve talebinin denetleyen ve denetlenen konumunda bulunanlar arasındaki kişisel, ailevi ve muhtemel çıkar ilişkilerinin mevcudiyetine ve bunların bertaraf edilmesine yönelik olduğu görülmüştür. Bu sebeple konunun bir ayrımcılık temeli ile nedensellik bağı olduğunun ortaya konulamadığı ve başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında ele alınamayacağı değerlendirilmiştir. Öte yandan 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*" hükmü yer almasına karşı başvuranın söz konusu iddiayı 31/1/2025 ve 5/2/2025 tarihli dilekçelerinde dile getirdiği ve Site Yönetiminden uygulamanın düzeltilmesi talebinde bulunmadığı anlaşılmıştır.

40. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği; aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu sebeple 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri ile ilişkilendirilemeyen ve uygulamasının düzeltilmesi talebinde bulunulmayan iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

41. Başvuran siyasi ve felsefi görüş temeline ilişkin olan diğer iddiasında; dünya görüşüne göre akıllı telefonların tüketim toplumunun simgeleri ve etkinlik araçları olduğunu, emperyalist ülkelerin ideolojilerini yaygınlaştırmak için akıllı telefonları bir araç olarak kullandıklarını, bu yüzden akıllı telefon kullanımını reddettiğini, sitenin sosyal tesislerine kurulan yeni sistemle içeri girebilmek için akıllı telefonlara bir program yüklemek ve her girişte QR kodu oluşturup makineye tanıtmak gerektiğini, tesise girebilmek için akıllı telefon kullanmak zorunda bırakılmasının tarafına felsefi ve siyasi görüş temeline dayalı olarak ayrımcılık yapıldığı anlamına geldiğini, örneğin evde zaman zaman kendileriyle birlikte kalan engelli kayınpederi ile kayınpedersinin zaman zaman sosyal tesise giderek saunayı kullandıklarını fakat kullandıkları telefon tuşlu olduğu için QR kod okumaya elverişli olmadığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

kurulan bu sistemin onların tesise girişini engellediğini iddia etmektedir. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüşte, başvuranın söz konusu iddialarına cevap verilmemiştir.

42. 6701 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre dolaylı ayrımcılık; bir gerçek veya tüzel kişinin, görünüşte ayrımcı olmayan her türlü eylem, işlem ve uygulamalar sonucunda, bu Kanunda sayılan ayrımcılık temelleriyle bağlantılı olarak, hukukten tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma bakımından nesnel olarak haklılaştırılmayan dezavantajlı bir konuma sokulmasını ifade etmektedir. Başvuran QR kod okutma uygulamasının her ne kadar herkes için eşit bir muamele gibi görünse de kendisi gibi akıllı telefon kullanmayı reddedenler için uygulamada dezavantaj yarattığını ve tesisten faydalanma imkanını ortadan kaldırdığını belirterek felsefi görüş temelinde dolaylı ayrımcılığa uğradığını ifade etmektedir.

43. Başvuran, akıllı telefon olarak adlandırılan teknolojik aygıtları emperyalizm ve kapitalizmin bir aracı ve sembolü olarak gördüğünü ifade etmekte olup benzer görüşü savunan kişilere göre akıllı telefonlar üzerinden toplanan verilerin sayılı büyük şirketlerin elinde tutulduğu, sürekli yeni modeller üretilerek ve planlı eskitme adı verilen yöntemle kesintisiz tüketimin aşılandığı, telefon işletim sistemlerinin Batılı şirketler aracılığıyla kültürel normların oluşmasını etkilediği ve bunun kültürel emperyalizmin bir parçası olduğu iddia edilmektedir. Söz konusu görüşün, AİHM kararları bağlamında kendi içinde inandırıcı, ciddi, önemli ve tutarlı bir felsefi görüş olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır. Bu aşamada Site Yönetiminin QR kod okutma uygulamasının başvuranın felsefi görüşüne yönelik ayrımcılık içerip içermediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

44. İncek TOKİ 2. Etap Konutları'nın 1585 konut ve 35 bloktan oluştuğu, her hanede en az iki kişi olsa dahi sosyal tesis kullanıcısı yüzlerce kişinin olacağı ve fakat yalnızca tek bir sosyal tesis bulunduğu, tesis girişinde güvenliğin sağlanması ve kargaşanın önlenmesi amacıyla pratik çözüm yollarının aranması ihtiyacının olağan olduğu, QR kod okutma uygulamasıyla bu ihtiyacın giderilebileceği, bu bağlamda QR kod okutma yoluyla sosyal tesise giriş yapılmasının istenmesinin güvenliğin ve düzenin tesisi amacına matuf olarak meşru amaç olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmaktadır. Bir eylem ve işlemin ayrımcılık oluşturabilmesi, ayrımcılık iddiasına konu muamelenin meşru amaca dayanmıyor olması yahut da meşru amaç güdülse dahi orantılılık ilkesinin ihlal ediliyor olması ile mümkündür. Bu kapsamda söz konusu uygulamanın orantılı/ölçülü olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. İncek TOKİ 2. Etap Sosyal Kullanıcı Sözleşmesi'nin "*Kullanım Kuralları*" başlıklı 4.1.1. maddesi "*Kullanıcılar, kendilerine verilen kullanıcı bilgileri ile telefonlarına indirecekleri bir uygulama ile oluşturacakları anlık QR kodlar ile tesisten faydalanabilirler. Uygulama Google Play ya da Apple Store üzerinden ücretsiz olarak indirilebilir. Kullanıcıların yanında uygulamasının bulunmaması durumunda bilgileri alınarak manuel giriş kaydı alınır.*" hükmünü ihtiva etmektedir. Dolayısıyla her ne kadar ana kural, site bünyesindeki tesisten faydalanmak isteyen bireylerin QR kod okutarak giriş yapması olsa da bu kural mutlak olmayıp kişilerin yanında uygulamasının bulunmaması durumunda bilgilerinin alınarak manuel giriş kaydı alınacağı ve içeri girebileceği anlaşılmaktadır. Böylelikle felsefi görüşünden dolayı akıllı telefon kullanmayan bireyler de dahil olmak üzere QR kod uygulaması bulundurma)mayanlar için alternatif bir yol öngörüldüğü tespit edilmiştir. Ayrımcılık iddiasına konu uygulama ile orantılılık ilkesi zedelenmediğinden ve ilgili uygulamanın alternatifi sunulduğundan ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

45. Başvuru dilekçesinde felsefi görüş temelinde ayrımcılık iddiası içeren son husus ise aidat ödeme

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

sisteminin değiştirilmesine ilişkindir. Başvuran; aidat ödemesi için yakın zamanlara kadar Emlak Yönetim sistemi üzerinden sadece kullanıcı adını ve şifresini girerek ödeme yaptığını, sonrasında yeni bir uygulamaya geçildiğini, yeni sistemin tüketim çılgınlığını kamçılayan kampanyalar ve reklamlarla dolu olduğunu ve ödemelerde %5 faiz talep ettiğini, ilgililere konuyu iletğinde EFT ile gönderim yapabileceğinin söylendiğini, kredi kartı ile ödeme yapma olanağı varken nakit ödeme yapma seçeneğini kullanmak istemediğini, öte yandan kartla ödeme yapmak isterse Site Yönetimine gelerek ödeme yapabileceğinin söylendiğini, bilgisayarının başında 3-5 dakika içinde ödeme olanağı varken ödeme için 30-50 dakika ayırmasına ihtiyaç olmadığını, yeni ödeme sisteminin felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir. Muhatap ise aidat ödenmesine ilişkin iki sistem arasında bir fark bulunmadığını, sitenin Emlak Yönetim A.Ş. tarafından yönetildiği dönemde Emlak Yönetişim A.Ş.'nin "... " isimli uygulamayı kullandığını, mevcut yönetimin ise "... " isimli aidat takip ve ödeme uygulamasını kullandığını, bahsi geçen uygulamaların, ilgili firmalarla akdedilen hizmet sözleşmeleri çerçevesinde aidat ödemelerinin gerçekleştirilmesini kolaylaştıran ve Site Yönetimi tarafından aidatların ödenip ödenmediğinin takibinin yapılabildiği sanal platformlar olduğunu belirtmiştir.

46. Başvuranın söz konusu iddiasının da dolaylı ayrımcılık bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira tüm site sakinleri için getirilen yeknesak uygulamanın kendisi gibi tüketim çılgınlığına karşı olan ve felsefi görüşü farklı olan kişileri ayrımcılığa maruz bıraktığını iddia etmektedir. 6701 sayılı Kanun'un "*İspat yükü*" başlıklı 21'inci maddesinde "*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*" hükmü yer almaktadır.

47. Somut olayda başvuran, konuya ilişkin felsefi görüşünü ayrıntılı olarak açıklamamış olmakla birlikte başvuru bütünlüğü içerisinde emperyalizm ve aşırı tüketim karşıtı olduğuna ilişkin beyanlarına istinaden bu hususta da benzer görüşü ileri sürdüğü değerlendirilmektedir. Muhatap tarafından başvuranın iddialarına cevap olarak mevcut durumda kullanılan "... " isimli platform üzerinden site sakinlerinin kredi ya da banka kartlarını kullanarak aidatlarını ödeyebildiğini, başvuranın iddiasının aksine aidat ödenmesi için yönetime fiziken gidilmesi gibi bir zorunluluğun bulunmadığını, site sakinlerinin kendilerine en uygun aidat ödeme yöntemini belirleyerek mail-order, havale/EFT, fiziki POS yahut "... " üzerinden online ödeme seçeneklerinden birini tercih edebildiğini açıklamıştır. Nitekim yapılan incelemede "... " adlı uygulama aracılığıyla web sitesi ya da uygulama üzerinden başvuranın talep ettiği gibi kredi kartı ile de ödeme yapılabildiği tespit edilmiştir (<https://www....>). Yine başvuranın söz konusu uygulama üzerinden %5 faiz talep edildiği iddiasının yerinde olmadığı, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince gecikme durumunda %5'lik gecikme tazminatı talep edildiği, bunun kanuni bir zorunluluktan ileri geldiği, Site Yönetiminin iradesiyle belirlenmediği anlaşılmıştır. Bu sebeple felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

48. Başvuranın son ayrımcılık iddiası ise sosyal tesislere giriş yapabilmek için tesis yönetimi tarafından kişilerin sağlık raporu ibraz etmesinin şart koşulması sebebiyle sağlık temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkindir. Sağlık durumu temelinde ayrımcılık kişilerin sağlık durumu dolayısıyla eğitim, ulaşım, sağlık kuruluşları,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

binalar, bilgi/iletişim, istihdam, özlük hakları, terfi, mal ve hizmetlere erişim gibi hakları bakımından ayrımcılığa uğradığı hallerde söz konusu olmaktadır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını sağlık durumu nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele sağlık durumu temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK, Sağlık Durumu Temelinde Ayrımcılık, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 10, s. 4-5).

49. Başvuran sağlık durumu temelinde ayrımcılık iddiaları kapsamında; Site Yönetiminin sosyal tesislere giriş için sağlık raporu ibrazını zorunlu kılmasının, kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği ilkelerine aykırı olduğunu, bu uygulamanın herhangi bir yasal dayanağı veya makul gerekçesi bulunmadığını, sağlık raporu talebinin amacı ve kapsamı açıklanmadığından, kişilerin sağlık durumlarına göre tesisten yararlanmasının engellendiğini, bunun orantısız ve ayrımcı bir uygulama oluşturduğunu, Site Yönetiminin sağlık verilerini işlemeye veya değerlendirmeye ilişkin yasal yetkisinin ve teknik yeterliliğinin bulunmadığını; buna rağmen sağlık bilgileri temelinde kişilerin “*elverişli*” veya “*sakıncalı*” olarak ayrıldığını, bu durumun Anayasa’da güvence altına alınan eşitlik ve kişisel verilerin korunması haklarını ihlal ettiğini, site sakinlerinin kişisel verilerini paylaşmadığı için aidat ödemesine rağmen sosyal tesislerden yararlanmasının engellendiğini, verileri paylaşması hâlinde ise sağlık durumu nedeniyle ilave kısıtlamalara tabi tutulacağını belirterek, bu uygulamanın iki yönlü bir ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmiştir. Muhatap Site Yönetimi ise sosyal tesis kullanıcı sözleşmesi uyarınca tesisten yararlanmak isteyen kişilerden e-Devlet üzerinden temin edilebilen “*Kişisel Sağlık Bilgi Formu*”nun ibrazının istendiğini, bu belgenin site sakinlerinin sağlık ve güvenliğinin korunması açısından gerekli olduğunu, raporun bulaşıcı hastalıklar ile kalp ve tansiyon gibi rahatsızlıkların tespiti amacıyla talep edildiğini, zira bulaşıcı hastalıkların diğer site sakinlerini, kalp veya tansiyon gibi rahatsızlıkların ise kişinin kendi sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürebileceğini belirterek hem kişilerin kendisini hem de diğer site sakinlerini korumak amacıyla mevcut uygulamanın sürdürüldüğünü dile getirmiştir. İncek TOKİ 2. Etap Sosyal Tesis Kullanıcı Sözleşmesi’nin 4.1.3. maddesinde de “İncek Toki 2. Etap Sosyal Tesisi’nden faydalanmak isteyen kullanıcılar e-devlet üzerinden alınacak “*Kişisel Sağlık Bilgi Formu*” beyanı olmadan tesisi kullanamazlar. Tesis kullanımı sırasında, kullanıcıda daha önce var olan bulaşıcı cilt hastalıklarına, kalp veya tansiyon ile ilgili rahatsızlıklara bağlı oluşabilecek veya havuzların kullanımı sırasında yüzme bilmeyen kullanıcıların karşılaşılabileceği sağlık ve güvenlik risklerinden İncek Toki 2. Etap Yönetim Kurulu sorumlu tutulamaz.” hükmü yer almaktadır.

50. 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun “*Tanımlar*” başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre “*Kişisel veri: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,*”, aynı fıkranın (e) bendine göre “*Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi*” ifade eder. 6698 sayılı Kanun’un “*Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları*” başlıklı 6’ncı maddesinin birinci fıkrasına göre “*Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.” Mezkûr hüküm uyarınca kişilerin sağlık bilgileri “özel nitelikli kişisel veri” niteliğindedir.

51. Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları aynı maddede hüküm altına alınmıştır. Buna göre; şu şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür: Kanunlarda açıkça öngörülmesi; fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması; bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması; veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması; ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması; bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması; ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.

52. Somut olayda başvuran, Site Yönetiminin kendisinden sağlık raporu ibraz etmesinin istenmesini eşitlik ilkesine ve kişisel verilerin korunması gerekliliğine aykırı olduğunu düşündüğü için sağlık raporu ibraz etmemiş olduğunu ve bu sebeple tesisten faydalanamadığını ifade etmiştir. Başvuru dosyası incelendiğinde başvuranın temel iddiasının “sağlık bilgilerinin” özel nitelikte kişisel veri olduğu iddiasıyla Site Yönetiminin bu verileri işleme yetkisini haiz bulunmadığı ve tesise girebilmek için bu bilgileri verme zorunluluğunun bulunmadığı yönündeki değerlendirmesi olduğu görülmektedir. Yukarıda zikredildiği üzere özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları Kanun’da sınırlı sayma suretiyle hüküm altına alınmış olup her somut olay bakımından bu şartların mevcut olup olmadığının değerlendirilmesine ilişkin görev ve yetki 6698 sayılı Kanun’un 20’nci maddesi uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Kurumunun uhdesinde bulunmaktadır. Bu çerçevede başvuru dilekçesine konu olay bakımından Site Yönetiminin başvuranın sağlık bilgilerini işleyip işlemeyeceğinin değerlendirmesi TİHEK’in görev alanının dışında kalmaktadır.

53. Başvuranın, Site Yönetiminin sağlık durumu temelinde ayrımcılık yaptığı yönündeki iddiası bakımından yapılan değerlendirmede, başvuranın sağlık raporunu Site Yönetimine ibraz etmediği, dolayısıyla Site Yönetiminde başvuranın sağlık durumuna ilişkin herhangi bir bilginin yer almadığı ve bu bilgilere dayalı olarak kendisine farklı bir muamelede bulunulmadığı, başvuranın herhangi bir sağlık sorununun bulunması durumunda sosyal tesislere alınmayacağı yönündeki iddiasının bu bakımdan bir varsayımı ifade ettiği ve ispat yükünün muhataba geçmediği kanaatine varılmıştır. Bu sebeple sağlık durumu temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

54. Yukarıda açıklanan nedenlerle, başvuranın oğluna ilişkin iddiaları bakımından yaş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği, servet temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddialarının kabul edilmez olduğu, felsefi görüş ve sağlık temelinde ayrımcılık iddiaları bakımından ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

17/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>